

Masterprogrammet i lingvistikk: Begrunnelse/argumenter for fagmiljøets ønske om å undervise alle MA-emner på engelsk.

Innledning og argument 1: Eksterne evalueringer og strategiske planer

Internasjonalisering er et mål på alle nivåer i universitetets strategiske planer. HF's Årsplan 2019-2021 sier blant annet følgende om «forventede resultater ved utgangen av 2019»:

«Prioritere utvikling av studieprogram av særlig høy kvalitet, med internasjonal orientering og tverrfaglig innretning».

‘Internasjonal orientering’ betegner en tosidig prosess. Det involverer dels å gi HF-studenter tilgang til internasjonale impulser og muligheter, og dels å rekruttere internasjonale studenter til HF's programmer. Lingvistikkprogrammet er i en meget god posisjon for å bidra til at HF/ILN når begge disse målene, av flere grunner.

For det første er en MA i lingvistikk i sin natur forskningsbasert og internasjonalt orientert. Den eksterne komiteen som nylig foretok en ekstern evaluering av ILN-programmet i lingvistikk, skrev blant annet følgende:

«Lingvistikk er et internasjonalt fag og seksjonen bør ta sikte på å utdanne forskere som kan konkurrere om jobber internasjonalt. [...] Et annet tema knyttet til internasjonalisering er undervisningsspråket på master, som nå stort sett er norsk. I og med at lingvistikk er et internasjonalt fag og det meste av faglitteraturen på master i lingvistikk uansett er på engelsk, vil det trolig koste seksjonen lite å legge om til engelsk som undervisningsspråk. Hvis man gjør det, vil det være mulig å opprette en internasjonal master i lingvistikk som både norske og utenlandske studenter kan ta, og dermed øke rekrutteringen. Universitetet i Tromsø har gjort dette, med en rimelig grad av suksess.»

Vårt forslag om å endre undervisningsspråket fra norsk til engelsk er altså helt i tråd med anbefalingen fra den eksterne evalueringskomiteen.

For det andre er undervisningsstaben i lingvistikk på ILN etter flere år med avganger og relativt sparsomme vikarmidler for fast ansatte som til dels var opptatt i faglig ledelse, nå inne i en periode med nyansettelser som revitaliserer lingvistikkfagmiljøet. Av de fem og en halv

fast ansatte som i dag utgjør undervisningspersonalet i allmenn lingvistikk, er det tre nye professorer som kom til faget i 2016, og en fjerde ung professor som fikk overført halve stillingen sin fra IFIKK til ILN i fjor. Faktisk er det i ferd med å bygge seg opp en lærergruppe i verdensklasse, og vi har allerede et godt grunnlag for undervisning og veiledning av særlig høy kvalitet som klart vil kunne tiltrekke seg internasjonale søkere.

Som eksempler på at fagmiljøet er i vigør og at studietilbudet gjenkjennes som attraktivt blant studentene, kan vi nevne at på bachelor – hvor tilsiget av studenter er langt større enn på master fordi BA-emenene våre også kan tas av mange studenter på andre BA-programmer enn vårt eget – har studenttallet steget markant de siste to-tre årene. Dette gjelder både innføringsemner på 1000-nivå og de videregående tilbudene. Studentdeltakelsen på internasjonale sommerskoler har bedret seg klart; i 2017 deltok 13 studenter herfra på den første ‘Crete Summer School in Linguistics’, i 2018 dro 7 på den andre. På MA skrev den eksterne sensoren for en av masteroppgavene våre i rapporten sin at oppgaven gav en imponerende analyse av et komplekst problem “at a level which would not be out of place in a level 1 journal in the field.” En av de nåværende MA-studentene har allerede presentert resultater fra bacheloroppgaven sin på to internasjonale studentkonferanser, hvorav særlig ConSOLE har et trangt nåløyne, og har medforfattet en artikkel med sin veileder som er sendt til et internasjonalt tidsskrift på nivå 1. Masterstudenter oppmuntres i det hele tatt til å sikte høyt og være ambisiøse med å sende inn til større europeiske konferanser, for eksempel den store GLOW-konferansen som arrangeres her i Oslo i mai i år.

For det tredje er vi en internasjonal lærergruppe med et bredt internasjonalt nettverk og internasjonal anerkjennelse på flere områder av faget. Dette er en ressurs ILN bør gjøre strategisk bruk av. De aller fleste søknader til PhD-stillinger i lingvistikk i Oslo kommer allerede fra internasjonale kandidater. Også på MA kan vi forvente stor interesse fra internasjonale søkere når vi gjør det tilgjengelig ved å endre programspråket fra norsk til engelsk. Dette er helt i tråd med HF's Årsplan 2019-2021.

Til spørsmålet som stilles i instituttets reviderte årsplan om hvorvidt det er ønskelig å endre undervisningsspråket på MA Lingvistikk til engelsk, kan det dermed sies at en slik endring både følger anbefalinger som er gitt fra flere hold både på og utenfor instituttet, og bidrar til å utnytte det strategiske potensialet som de siste årenes nyansettelser har gitt oss. Fagmiljøets synspunkt er derfor at svaret på spørsmålet må være et klart ja.

Argument 2: Internasjonal anerkjennelse av MA-programmet som bidrag til søkerpotensial

Vi ønsker å øke den internasjonale statusen til instituttet vårt som et institutt for lingvistikk i verdensklasse. Selv om undervisere på en norskspråklig versjon av MA-programmet kan beholde og styrke sin egen internasjonale anerkjennelse som forskere og faglige autoriteter i forskjellige underfelt av lingvistikken, vil ikke studieprogrammet vårt vekke interesse på den internasjonale scenen hvis det fortsetter som norskspråklig. Å endre undervisningsspråket til engelsk vil derimot være en døråpner for programmet vårt, fordi det da kan gjøre seg gjeldende som et internasjonalt konkurransedyktig program ved å vinne fram i internasjonale evalueringer og nå opp i internasjonale rangeringer som etablerer programmets omdømme på eksellens-nivå. En god rollemodell i denne forbindelsen er de nederlandske MA-programmene i lingvistikk, som det i Utrecht, som har vært engelskspråklig over lang tid, og alltid har hatt en sterk internasjonal tilstedeværelse på «søkermarkedet» og internasjonal anerkjennelse: <https://www.uu.nl/masters/en/linguistics>

Argument 3: Økte studenttall

MA i lingvistikk har høy kvalitet på undervisning og veiledning (se «Innledning og argument 1» over), men vi synes selv at studenttallene er for lave. En svært viktig grunn til det relativt lave tallet er at vi har norsk som programspråk, og dermed ikke kan rekruttere internasjonalt. Antall kvalifiserte søkere fra Norge er med nødvendighet svært begrenset; det er rett og slett ikke så mange norskspråklige søkere som er kvalifisert. Og det er selvfølgelig heller ikke slik at alle med norskferdigheter som har muligheten til å søke opptak på MA i lingvistikk, vil gjøre akkurat dét valget selv om de er kvalifisert for det. I 2017 var det 12 kvalifiserte som la inn en søknad om opptak, av disse var det 6 søkere som tok imot tilbudet og startet på masterstudiet høsten 2017.

Faktisk har vi 21 studieplasser tilgjengelig på MA. Riktignok er det slik at de aller fleste HF-fag har flere masterplasser enn søkningen tilsier (motsatt av hva som er situasjonen på bachelor), men dette betyr likevel at det var 15 studieplasser som ikke ble utnyttet. Det må være klart at flere av disse 15 studieplassene kunne vært fylt hvis vi hadde hatt engelsk som programspråk.

Det er et opplagt problem med bare å få ca. 6 nye norskspråklige studenter per år, nemlig at dette gir lave studenttall for hvert enkelt MA-kurs. En økning av studenttallet på kursene er

ønskelig både med tanke på ressursutnyttelse og for å gi studentene stimulerende og utfordrende kurs.

Vi er svært trygge på at det er interesse for MA-kursene våre, og at de har potensial til å trekke flere. Høsten 2018 hadde et av fordypningsemnene på master 6 MA-studenter og en PhD-student, og dette er det maksimale som kan forventes for så lenge ca. 6 studenter starter hvert høstsemester. Løsningen er å øke antall nye studenter per år. Dette har ikke bare med utdanning å gjøre, men også med økonomisk planlegging og budsjettering. Med 6 nye studenter per år og ca. 3 MA-kurs per semester yter lingvistikkprogrammet mye dårligere økonomisk på masternivået enn det ville gjort ved å åpne for internasjonale MA-studenter.

Som et konservativt estimat antar vi at å åpne for internasjonale studenter vil øke antall kvalifiserte søkere fra 12 til 18 per år, noe som presumptivt vil medføre at antall studenter som faktisk starter i høstsemesteret, øker fra 6 til 9 per år. Dette ville naturligvis vært gunstig, men ettersom det er mange BA-programmer i lingvistikk både i Europa og andre deler av verden, tror vi at økningen kan bli enda større. Vi tror at en engelskspråklig MA i lingvistikk i Oslo vil bli svært attraktiv for internasjonale studenter av flere grunner: Det er ikke studieavgifter, vi har et program med en bred tverrspråklig, teoribasert og typologisk-komparativ orientering, og vi har en lærergruppe med internasjonal anerkjennelse på flere områder av faget. Derfor tenker vi at det må være realistisk å ha som vårt første mål at antall kvalifiserte søkere kan bli fordoblet, slik at antall studenter som faktisk starter i høstsemesteret, kan øke fra 6 til 12 per år. Men vi vil kunngjøre og «markedsføre» dette MA-programmet bredt for å oppnå enda større rekruttering, og vårt endelige mål er å nå opp mot det antall studieplasser som master i lingvistikk faktisk har anledning til å fylle – 21 studenter per år.

I denne sammenhengen er det interessant at Utrecht, som har et engelskspråklig MA-program i lingvistikk, angir at 26 studenter var registrert i fjor:

<https://www.uu.nl/masters/en/linguistics/facts>

Dette kan sammenlignes med at vi her i Oslo hadde 16 registrerte MA-studenter (alle semestre) høstsemesteret 2017.

Vi vil dessuten understreke at vi fortsatt vil tillate studenter å skrive MA-oppgave på norsk, og at studenter fra andre programmer som nordisk språk kan fortsette å ta MA-kurs i

lingvistikk, selv om de blir undervist på engelsk. Vi kan dermed ikke se at en endring i programspråk vil medføre noen merkbare ulemper for norskspråklige studenter, særlig siden pensum på våre MA-emner allerede er så godt som utelukkende på engelsk.

Argument 4: Synergier mellom en engelskspråklig MA i lingvistikk og MA i flerspråklighet

Fagmiljøet på lingvistikk er enig om at vi vil utvikle en profil der MA er orientert mot allmenn lingvistikk ('general linguistics', allmenn språkvitenskap; betegnelsene er flere), med en språkempirisk, teoribasert og typologisk-komparativ orientering. Vi kan ikke se at et slikt MA-tilbud i allmenn lingvistikk vil være i konflikt med andre MA-programmer, som en MA i flerspråklighet, for eksempel når det gjelder rekruttering. Selv om det er vanskelig å gjøre en detaljert vurdering så lenge det ikke foreligger noen konkret informasjon om innholdet i og profilen til det planlagte nye MA-programmet, tror vi at å tilby vår MA på engelsk heller vil bidra til å senke terskelen for etablering av det planlagte MA-programmet i flerspråklighet. Når ILN etter hvert får to MA-programmer som er faglig beslektet, men likevel klart distinkte i hva de handler om, kan det bidra til å gjøre begge programmene mer attraktive hvis det er gjensidige muligheter for studentene til å supplere med et emne eller to fra det andre programmet.

Vi konkluderer med at MA i allmenn lingvistikk og MA i flerspråklighet vil sameksistere og samhandle, heller enn å konkurrere med hverandre. Men denne situasjonen krever at vi har samme programspråk for begge. På samme måte som flerspråklighetsstudiet skal være engelskspråklig, må lingvistikkstudiet også være det.

Samhandlingen mellom allmenn lingvistikk og flerspråklighet kan også bringe klarhet i et praktisk spørsmål som har blitt reist. Dette spørsmålet gjelder kurset LING4140 Språkvitenskapelig metode, som for tiden er obligatorisk også for MA i nordisk språk og norsk som andrespråk. Vi ser to mulige tilnærminger til dette. En er at situasjonen fortsetter som i dag, men med engelsk som undervisningsspråk. Det finnes ikke noe formelt hinder mot at studenter i nordisk språk og norsk som andrespråk tar kurs på engelsk. Faktisk er deler av undervisningen på engelsk allerede, fordi det er nødvendig å ha forelesere med ulike spesialiteter. Den andre løsningen er å innføre en todeling av kurset som følgende: NOR-fagmiljøet utvikler et eget kurs for MA i nordisk språk, norsk som andrespråk og

lektorprogrammet, mens LING4140 blir et samarbeid mellom MA i allmenn lingvistikk og MA i flerspråklighet. Dette kan bidra til å løse et problem som kurset har i sin nåværende form: Det må dekke et veldig bredt spekter av metoder og tilnærminger for å imøtekomme behovene til den sammensatte studentgruppen. Å ha både et engelskspråklig og et norskspråklig metodeemne med hver sin emnekode vil gjøre det lettere å gi alle studenter et mer fokusert og relevant kurs.

Argument 5: Arbeidsdeling mellom MA i allmenn lingvistikk og MA i nordiske studier, og systematisk opplæring i engelsk fagspråk

Vi vil understreke at vår søknad om å skifte undervisningsspråk er begrenset til MA i allmenn lingvistikk; det er ikke tale om å endre undervisningsspråk på lingvistikkprogrammet som helhet. Hva angår den pågående diskusjonen om språkvalg i academia, og viktigheten av å opprettholde og videreutvikle norsk fagspråk, er vi helt enige i at dette er et viktig hensyn, men vi kan ikke se at et lite, forskningsbasert og internasjonalt orientert program som en MA i allmenn lingvistikk er, er en vesentlig arena for norsk domenetap. De språkvitenskapelige studieretningene på instituttets MA nordiske studier (dvs Norsk som andrespråk, Nordisk språk, og Retorikk og språklig kommunikasjon) har betydelig mer innflytelse på utviklingen av norsk språkvitenskapelig fagspråk: hele MA-programmet i nordiske studier (som også inneholder studieretningene Litteraturformidling og Nordisk litteratur) hadde et totalt opptak av 33 studenter i høstsemesteret 2017, mot 6 studenter på MA lingvistikk. Slik fungerer MA nordiske studier som den naturlige og optimale konteksten for vedlikeholdet og videreutviklingen av norsk fagspråk i det språkvitenskapelige domenet, helt på linje med målene i framtidsutvalgets rapport om "Språk i Norge – kultur og infrastruktur". LING-fagmiljøet vil selvsagt også bidra til denne utviklingen på andre arenaer, selv om vi endrer undervisningsspråk på MA-programmet.

Det er en naturlig arbeidsdeling å ha en internasjonalt orientert MA i allmenn lingvistikk som har engelsk som undervisningsspråk, og en MA i nordiske studier som har norsk som undervisningsspråk og som er særlig orientert mot Skandinavia. En slik arbeidsdeling finner vi f.eks. i Nederland, hvor f.eks. Universiteit van Amsterdam (UvA) har både en MA i allmenn lingvistikk ("MA General Linguistics") med engelsk som programspråk, og en MA i nederlandsk språk og kultur ("MA Nederlandse taal en cultuur") som har nederlandsk som programspråk (se lenkene nedenfor). Det er verdt å nevne at i 2017 ble UvAs

lingvistikkprogram rangert høyest i Kontinental-Europa og på 17. plass i verden i QS World University Rankings by Subject. Dette er akkurat den typen av internasjonal anerkjennelse vi streber etter.

<https://www.uva.nl/m-programmas/gsh/masters/general-linguistics-linguistics/general-linguistics.html>

<http://www.uva.nl/m-programmas/gsh/masters-nl/nederlandse-taal-en-cultuur-neerlandistiek/nederlandse-taal-en-cultuur.html>

En bekymring som har vært reist angående bruk av engelsk som undervisningsspråk ved norske utdanningsinstitusjoner, er om den engelsken studentene eksponeres for, er god nok. I meldingen 'Språk i Norge – Kultur og infrastruktur' sies det: «Samtidig som bruken av engelsk i norsk academia øker kraftig, vet vi lite om *hva slags* engelsk som blir brukt. Vi har tydelig inntrykk av at de fleste institusjonene mangler systematisk opplæring i engelsk fagspråk, både for ansatte og studenter.» Vi vil understreke at alle som underviser på MA i allmenn lingvistikk har grundig og systematisk opplæring i engelsk fagspråk og er fullt i stand til å videreformidle dette til studentene. Som nevnt har vi et sterkt internasjonalt fagmiljø. Det gjelder særlig de nyeste ansatte, Åshild, Pritty og Patrick, som alle har internasjonal utdanning med engelsk som fagspråk. Pritty og Patrick har begge gjennomført et 5-årig PhD-program ved MIT i USA. Åshild har sin PhD fra Radboud University Nijmegen, der hun skrev sin avhandling på engelsk; før hun begynte ved ILN i 2016, var hun fast ansatt ved University of Newcastle i Australia, der hun arbeidet i 4 år. Fagmiljøet på Lingvistikk har dermed høy kompetanse på engelsk fagspråk, og kan bringe denne kompetansen videre til studentene.

Vi konkluderer med at en endring av undervisningsspråket på MA Lingvistikk vil ha en rekke positive effekter både for faget og instituttet, og vil medføre minimale ulemper. Vi ønsker økt studenttall, økt synlighet for faget og instituttet, og økte samarbeidsmuligheter på tvers av programmer, og ser på endringen i undervisningsspråk som et verktøy for å oppnå disse målene.

Oslo, 25.01.2019

Andreas Sveen

Åshild Næss

Dag Trygve Truslew Haug

Helge Lødrup

Patrick Georg Grosz

Pritty Patel-Grosz